

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การสอนหลักภาษาโดยใช้การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในบทเพลงไทยยอดนิยม เพื่อแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนวิชาภาษาไทย ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการศึกษา โดยจำแนกเนื้อหาสาระสำคัญไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย)
2. เอกสารเกี่ยวกับการสอนหลักภาษาไทย
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน
  - 3.1 ความหมายของเพลงไทยยอดนิยม
  - 3.2 ความมุ่งหมายของการใช้เพลงในการสอน
  - 3.3 ประโยชน์ของเพลงที่ใช้สอน
  - 3.4 ประเภทของเพลง
  - 3.5 การเลือกเพลงและการใช้เพลงประกอบการสอน
  - 3.6 ขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอน
4. เอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาตามแนวไวยากรณ์
  - 4.1 คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ
  - 4.2 คำย่อ
  - 4.3 คำที่มีความหมายโดยนัย
  - 4.4 คำสแลง
  - 4.5 การใช้คำที่สะกดไม่ถูกต้อง
  - 4.6 สำนวน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

รายละเอียดของหลักสูตรภาษาไทยที่เป็นองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม กรมวิชาการ (2545 : 12) ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ เขียนย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 5 สาระมาตรฐาน เห็นว่าสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เหมาะกับการใช้การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาโดยใช้บทเพลงไทยยอดนิยมโดยเน้นเรื่องไวยากรณ์มาสอนมากที่สุด เพราะเป็นสาระที่นักเรียนเข้าใจยาก เนื้อหาไม่น่าสนใจ ได้แก่ คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษคำย่อคำที่มีความหมายโดยนัยคำสแลงการใช้คำที่สะกดไม่ถูกต้อง สำนวน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รู้ความหมายหลักเกณฑ์การใช้ภาษาควบคู่ไปกับความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนและเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

เอกสารเกี่ยวกับการสอนหลักภาษาไทย

แนวการสอนหลักภาษาไทย

หลักภาษาไทยเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่เราจะใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ การไม่รู้หลักภาษาไทยทำให้การใช้ภาษาไทยผิดพลาด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเพลงไทยยอดนิยมมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพราะเพลงเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ท่วงทำนอง จังหวะและระดับเสียงที่ประสานกันให้ไพเราะและสื่อความหมายที่กระฉ่างชัดเจนก่อให้เกิดแรงกระตุ้นเซลล์สมองให้หลั่งสารความสุขและผ่อนคลาย เพลงคือสัญลักษณ์หนึ่งของความสุขความรื่นรมย์ ช่วยคลายความเหงา ความทุกข์ เพลงจึงเป็นสิ่งที่ผูกพันกับชีวิตมนุษย์อย่างใกล้ชิดตั้งแต่เกิดจนตายเพลงสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้โดยง่าย บุคคลทุกคนสามารถรับสุนทรียรสแห่งเสียงเพลงไม่ว่าจะเป็นจังหวะ ท่วงทำนอง ลีลาและเนื้อร้องของบทเพลงนั้นๆ โดยไม่รู้ตัวจากความหมายดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า เพลงหมายถึงคำประพันธ์ที่มีจังหวะทำนองที่เรียบเรียงอย่างสละสลวยกลมกลืน โดยอาศัยเสียงเป็นสื่อถ่ายทอดให้เกิดความไพเราะ น่าฟัง ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อประกอบการสอนได้อย่างหนึ่งอันจะทำให้ นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาของเพลงซึ่งเป็นสาระของบทเรียนได้เป็นอย่างดี

ส่วนศรีวิไล พลมณี (2545 : 190-193) ได้เสนอแนวการสอนหลักภาษาไทยสรุปได้ดังนี้ การสอนภาษาไทยที่ถูกต้องนั้น ควรสอนให้นักเรียนทราบกฎเกณฑ์ทางภาษาเฉพาะที่จำเป็น ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปช่วยส่งเสริมทักษะในด้านการฟังพูดอ่านเขียน การสอนหลักภาษาแต่ละครั้ง ควรให้นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะทั้งสี่อย่างสัมพันธ์กัน คือ ได้ฟังหรือนำสิ่งที่ฟังเป็นวัตถุดิบ เพื่อหากฎเกณฑ์ ได้พูดอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ได้ฟังคำวิจารณ์ของครูและเพื่อน ๆ ได้มีโอกาสซักถามและสรุปจดบันทึกในสิ่งที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เป็นหลักเกณฑ์เพื่อฝึกการใช้ภาษา ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน ในชีวิตประจำวันต่อไปอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งการวัดผลในการสอนหลักภาษาไทยนั้น ควรวัดทั้งความรู้เรื่องกฎเกณฑ์ภาษา ตลอดจนความสามารถในการนำกฎเกณฑ์ไปใช้ ข้อสอบส่วนใหญ่ควรเป็นประเภทการประยุกต์ใช้ไม่มุ่งเน้นให้นักเรียนท่องจำ คำจำกัดความ ชนิดของประโยค จำนวนสระ พยัญชนะ ข้อสอบ ทั่ว ๆ ไปจึงควรเป็นการวิเคราะห์ให้เหตุผล มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักการใช้ภาษา

นอกจากนี้สมพร มั่นตะสูตร (2526 : 156-164) ได้เสนอแนวทางการสอนหลักภาษาไทยสรุปได้ดังนี้ ครูต้องศึกษาหาความรู้ในเรื่องหลักภาษาให้แม่นยำและทันสมัยอยู่เสมอ สร้างความศรัทธาทั้งตัวครูและต่อวิชาภาษาไทย โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของหลักภาษากับชีวิตประจำวันว่าเกี่ยวพันกันอย่างไร จากนั้นหาตัวอย่างประกอบการสอนให้มาก ซึ่งตัวอย่างประกอบการสอนควรนำมาจากที่นักเรียนพบเห็นอยู่เสมอ เช่น ในหนังสือพิมพ์ ในสื่อมวลชนต่าง ๆ ครูอาจให้นักเรียน

รวบรวม คำ วลี และประโยคที่มีอยู่ในสื่อนำมาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อดูข้อมูลข่าวสาร ควรฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตและมีเหตุผล การแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของนักเรียน ครูต้องแสดงเหตุผลให้ชัดเจนว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ไข ให้นักเรียนค้นคว้า รวบรวมการสะกด การันต์ การใช้พจนานุกรม หนังสือแบบเรียน ในสื่อมวลชน จัดกิจกรรมการเสริมหลักภาษา มีการแข่งขันหาชื่อบุคคล สถานที่ ที่เป็นคำสมาส คำพ้อง และการทายความหมายในแง่ต่าง ๆ และครูควรพยายามให้นักเรียนเป็นผู้เสนอ การสรุป หลักเกณฑ์ หลังการรวบรวมข้อมูล แล้วครูเป็นผู้เสนอหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องผนวกลงไปในการคิดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวการสอนหลักภาษาของฐะปะนีย์ นาครทรรพ (อ้างใน สมพร มั่นตะสูตร, 2526 : 159-161) ว่า ครูควรหาแง่มุมที่สนุกของหลักภาษาก่อนที่จะสอนเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนลงมือสอนโดยการจัดกิจกรรมเสริมเน้นความแปลกใหม่และสนุกสนาน การสอนภาษาไทยนั้นต้องสอนเพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุด การใช้หลักเกณฑ์ในการใช้ภาษาไทยนั้นต้องพยายามสอนจากตัวอย่าง หาหลักเกณฑ์เพื่อนักเรียนจะได้เข้าใจและจดจำได้แม่นยำเสร็จแล้วจึงรวบรวมเป็นรายงานสรุปสั้น ๆ เพื่อเตือนความจำ

สรุปได้ว่า แนวการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ครูผู้สอนต้องมีความรู้สามารถนำความรู้เกี่ยวกับหลักภาษา สอนนักเรียนโดยยึดความทันสมัย รูปแบบการสอนที่หลากหลายและถูกต้องตามหลักภาษาเพื่อให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนหลักภาษาไทย

การจัดการเรียนรู้การเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน

ความหมายของเพลงไทยยอดนิยม

ราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของเพลงไทยยอดนิยมไว้ว่า คือ เพลงที่มีระดับของความสนใจมากที่สุด และเป็นแนวความคิด ความเชื่อ เป็นอุดมการณ์ เป็นความต้องการของกลุ่มคนในสังคม ซึ่งยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่าควรแก่การนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นกรอบของการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้ อยู่ในดุลยพินิจของตนเอง เพราะจะมีค่านิยมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไปแต่ละสังคม เพราะค่านิยมของแต่ละสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ เป็นมรดกทางความคิดของคนไทยและเป็นพื้นฐานของการเกิดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการใช้เพลง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541:80) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการใช้เพลง ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้รับความรู้อย่างสนุกสนาน เพราะเป็นการเรียนแบบปนเล่น
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้เด็กมีโอกาสร่วมตัวเข้ากับผู้อื่น และร่วมงานกัน ได้ดีเกิดความสามัคคี
3. เพื่อให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่าย
4. เพื่อให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มในการแสดงท่าทางประกอบ
5. เพื่อกล่อมเกลาให้เด็กมีนิสัยอ่อนโยน

ประโยชน์ของเพลงที่ใช้สอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 80) กล่าวถึงเพลงที่ใช้สอนเด็กว่ามีประโยชน์ในการช่วยพัฒนาและให้ความรู้แก่เด็กหลายด้าน เช่น

1. ด้านร่างกายหรือด้านพละกาย ในการสอนเด็กวัยนี้ผู้สอนต้องใช้ท่าทางประกอบ เนื่องจากเด็กชอบการเคลื่อนไหว ไม่ชอบอยู่นิ่ง ในการร้องเพลงควรทำท่าประกอบไปด้วย เด็กจะได้ทำตามท่าทางตามครู หรือคิดขึ้นเองให้เข้ากับจังหวะและเนื้อเพลง เช่น

- 1.1 ส่งเสริมการออกกำลังกาย

- 1.2 ปลุกฝังด้านสุขนิสัย

2. ด้านอารมณ์ ขณะที่เด็กพร้อมร้องเพลงหรือทำท่าทาง เด็กมีอาการร่าเริง แจ่มใส สนุกสนาน ดวงตาเป็นประกายอย่างมีความสุข เมื่อเขาทำได้หรือได้รับคำชมเชยจากครู เพลงจะช่วยให้เด็กคลายเครียด มีอารมณ์สดชื่น ให้ความสนุกสนาน

3. ด้านสังคม เมื่อเด็กมาโรงเรียนนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตเด็กเพราะเด็กจะต้องจากบ้านมาสู่โรงเรียน ซึ่งเป็นสังคมใหม่ประกอบไปด้วยสถานที่ใหม่ เพื่อนใหม่ ครู หรือคนอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ในโรงเรียน สิ่งที่จะช่วยให้เด็กคุ้นเคยและเข้ากับผู้อื่นได้ ก็โดยการใช่เพลง เป็นสื่อ ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้สนิทสนมใกล้ชิดกับครู กับเพื่อน ทั้งยังได้ความรู้จากเนื้อเพลง

4. ด้านสติปัญญา เพลงช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดีทั้งยังช่วยให้จำได้เร็วกว่าการบอกเล่า ฝึกให้รู้จักคิดและได้ความรู้เรื่องต่าง ๆ เช่น

- 4.1 คณิตศาสตร์ เพลงจะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจและจดจำเกี่ยวกับจำนวน หรือ ความหมายของคำทางคณิตศาสตร์ได้ดี และผู้สอนอาจจะสังเกตว่าเด็กเข้าใจความหมายของเนื้อเพลงได้เพียงไร

- 4.2 วิทยาศาสตร์หรือเรียกว่าธรรมชาติศึกษา เพลงเด็กมีหลายเพลงที่ให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติรอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น เกี่ยวกับพืช สัตว์ ปรัชญาการณ์ทางธรรมชาติ

ดังที่กล่าวมาจะเห็นว่า เพลงให้คุณค่าแก่เด็กมากมาย การที่เด็กได้ร้องเพลงได้ ทำท่าทางตามเนื้อเพลง หรือตามจังหวะ จะช่วยไม่ให้เกิดเบื่อการเรียน ทั้งยังช่วยให้ทุก ๆ ส่วนของกล้ามเนื้อ

ตลอดจนตา หู มือ เท้า มีความคล่องแคล่วว่องไว ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทางด้านร่างกายของเด็กได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังได้รับความสนุกสนานและความรู้ด้วย

ประเภทของเพลง

หวานใจ บุญยก (2545 : 36) ได้เสนอเกี่ยวกับเพลงทั่วไปในปัจจุบันแบ่งออกได้ 3 ชนิด ดังนี้

1. เพลงลูกกรุง ได้แก่ เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความรัก ความเศร้าใจ ความผิดหวัง หรือบรรยายสภาพธรรมชาติ ฯลฯ โดยจะใช้ถ้อยคำที่สละสลวยไพเราะ และมีความหมายลึกซึ้งกินใจ ทำนองส่วนมากเป็นไปตามมาตรฐานสากล

2. เพลงลูกทุ่ง ได้แก่ เพลงที่สะท้อนภาพชีวิตของผู้คนในชนบท การใช้ถ้อยคำง่าย ๆ ตรงความหมาย ไม่ค่อยมีสำนวนที่ลึกซึ้งมากนัก ท่วงทำนองมักได้แบบจากเพลงพื้นบ้านหรือเพลงไทยเดิม ดิสการร้องมักจะมีการเอื้อนเสียงหรือเล่นเสียงลูกค้อมาก

3. เพลงสตริง ได้แก่ เพลงในยุคสมัยปัจจุบัน เป็นเพลงที่ได้รับอิทธิพลจากเพลงต่างประเทศ มักจะเน้นที่จังหวะร้อนแรง เนื้อร้องไม่เน้นเรื่องสัมผัส เป็นการเล่าเรื่องธรรมดา ความสละสลวยของถ้อยคำไม่มีเท่าใดนัก

ดังนั้น ถ้าเราจะแต่งเพลงเพื่อใช้ประกอบการสอน ก็ควรที่จะพิจารณาเลือกให้เหมาะสม แต่ควรจะให้มีความหลากหลาย ไม่ควรยึดที่เรียกว่า “ร้อยเนื้อทำนองเดียว” เพราะจะทำให้เกิดความซ้ำซากจำเจ น่าเบื่อหน่าย

การเลือกเพลงและการใช้เพลงประกอบการสอน

การที่จะนำบทเพลงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะถึงวิธีการเลือกเพลงประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ดังนี้

ยุพิน พิพิธกุล (2532 : 7) ได้เสนอวิธีการใช้เพลงประกอบการสอนว่า ครูผู้สอนควรยึดหลักในการเลือกเพลงประกอบการสอนดังนี้

1. เลือกเพลงให้เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้
2. เนื้อหา ทำนอง จังหวะ ที่นำมาร้องต้องเหมาะสมกับความสนใจ วัย และสมัยนิยม
3. ครูต้องรู้วิธีการร้องเพลงบ้างพอสมควร หากครูไม่สามารถร้องเพลงนั้นได้ อาจจะทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถมาร้องนำ หรืออาจจะใช้เทปบันทึกเสียง มาช่วยกันได้
4. ย่อร้องเพลงเก่าพรา้เพื่อ ควรจะหาเพลงใหม่ ๆ มาสอนอยู่เสมอ โดยครูอาจแต่ง เพลงเองหรือให้ผู้เรียนช่วยกันแต่ง หรือนำมาจากที่มีผู้แต่งไว้แล้วก็ได้

5. ต้องมีการสรุปประเด็นหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจจากบทเพลง
  6. เพลงใดที่สามารถแสดงท่าทางประกอบได้ครูอาจจะแสดงท่าทางให้ดูหรือให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมนั้นแต่ครูจะต้องดูด้วยว่าเด็กพอใจหรือไม่เพราะเด็กแต่ละระดับแตกต่างกัน
  7. ถ้าครูเป็นผู้ร้องเพลงให้ผู้เรียนฟังเองได้เด็กก็จะเกิดความศรัทธาในตัวครูมากขึ้น
  8. ครูจะต้องร้องเพลงได้ดีมีชีวิตชีวา น่าสนุกสนานจึงจะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร้องบ้าง
- ส่วนนิภา อุดมโชค (2533 : 166, อ้างถึงใน สรวีย์ เกียนสันเทียะ, 2545 : 27) ได้กล่าวถึงการใช้เพลงไทยลูกทุ่งประกอบการสอนวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้สามารถเรียนรู้เรื่องคำ ด้วยการเขียนคำยาก การใช้คำตรงความหมายใกล้เคียงกันกับคำที่ขีดเส้นใต้ เป็นต้น ซึ่งอยู่ในขั้นดำเนินการสอน นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสรุปบทเรียน และการวัดประเมินผล ทั้งนี้เนื่องมาจากเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นสื่อเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ เรื่องราวเพราะการใช้ภาษาและความทันสมัยของเนื้อหา

สุปรียา มาลากาญจน์ (2533: 26, อ้างถึงใน สรวีย์ เกียนสันเทียะ, 2545: 26) กล่าวถึงการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้เพลงที่เป็นเนื้อหาในบทเรียน โดยตรง เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงลำตัด เพลงพวงมาลัย
2. ใช้บทเพลงที่แต่งประกอบการบทเรียนโดยตรง เช่น เพลงสระต่าง ๆ เพลงคำเป็นคำตาย เพลงผันวรรณยุกต์
3. ใช้บทเพลงที่ใช้ขับร้องกันทั่วไป อาจเป็นเพลงไทยเดิม เพลงไทยลูกทุ่งเพลงไทยสากล เนื้อเพลงเหล่านั้นมีส่วนสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในบทเรียน

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรษ์ (2536 : 373 -376) ได้กล่าวถึงการนำเพลงมาประกอบการสอนภาษาไทย สามารถทำได้หลายลักษณะดังนี้

1. ใช้นำเข้าสู่เรียน บทเรียน เพื่อสร้างความสนใจให้ผู้เรียน
2. ใช้ดำเนินการสอนโดยใช้เพลงบอกเล่าเนื้อหา
3. ใช้สรุปบทเรียนโดยการให้ร้องเพลง หรือช่วยกันแต่งเพลงจากเนื้อหาที่เรียน
4. ใช้แก้ไขข้อบกพร่อง ในการออกเสียงภาษาไทย
5. ใช้เสริมบทเรียนและใช้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน

วีระ เกียรติรุจิรกุล (ม.ป.ป., อ้างถึงใน หวานใจ บุญยุค, 2545 : 36 – 37) กล่าวถึงการเลือกเพลงเพื่อใช้ประกอบการสอนไว้ ดังนี้

1. เลือกเพลงที่ได้รับความนิยมในขณะนั้น หรืออาจเป็นเพลงเก่าแต่มีทำนองเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปดังนี้

2. เลือกเพลงที่ร้องง่าย ๆ โดยผู้ร้องไม่ต้องใช้ความสามารถในการร้องมากนัก

3. เลือกเพลงที่มีทำนองสนุกสนานร่าเริง หรือจังหวะตื่นเต้นเร้าใจ ไม่ควรที่จะเลือกเพลงที่มีท่วงทำนองเศร้าสร้อย หรือมีจังหวะเนิบนาบ

นอกจากนี้ กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2540 : 8 – 13) ยังได้กล่าวถึงการเลือกเพลงมาประกอบบทเรียนว่า เนื้อหาของเพลงจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน หรือเพื่อเป็นการฝึกทักษะก็จะต้องเลือกเพลงที่เหมาะสม ในการฝึกทักษะนั้น ๆ

อวยชัย ผกามาศ (2542 : 1- 4) ได้กล่าวถึงการนำเพลงมาใช้ประกอบการจัดการ เรียนรู้ไว้ดังนี้

1. นำเข้าสู่บทเรียนเพื่อจูงใจ เร้าความสนใจนักเรียนให้สนใจเรื่องราวหรือบทเรียนที่ครูกำลังจะสอน ครูต้องพิจารณาจัดอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและปริมาณที่สอดคล้องกับบทเรียนมากที่สุด อาจจะทำด้วยการร้องเพลงตอนใดตอนหนึ่ง ถ้าเป็นเพลงที่มีเนื้อเพลงยาว ซักถามความเข้าใจของนักเรียน หรือให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงเนื้อเพลงนั้นแล้วโยงเข้าสู่เรื่องที่เรียนซึ่งสัมพันธ์กับเนื้อเพลงแล้ว จึงดำเนินการสอนตามกระบวนการที่เตรียมไว้ซึ่งต้องมีกิจกรรมช่วงหนึ่งที่นักเรียนได้ร้องเพลงนี้จนจบอย่างสนุกสนานทั้งเดี่ยวหรือกลุ่มมีการเกาะจังหวะหรือปรบมือทำท่าทางประกอบตามความเหมาะสม

2. ใช้ประกอบกิจกรรมรายละเอียดของบทเรียนหรือใช้ดำเนินการสอน ซึ่งสามารถกระทำได้หลายลักษณะคือ

2.1 ประกอบหรือขยายเนื้อหาบทเรียน ในกรณีที่ได้แต่งเพลงเพื่อการนี้โดยเฉพาะ นักเรียนจะจำบทเพลงได้ดีกว่าเนื้อหาโดยทั่วไปที่อาจจะสั้น ไปหรือไม่ชัดเจน

2.2 จัดเป็นสื่อฝึกทักษะการอ่านออกเสียงบางคำ เช่น คำควบกล้ำ ร ล ว ฯลฯ เลือกมาใช้ให้เหมาะสมทั้งเพลงทั่ว ๆ ไปและเพลงที่แต่งขึ้นใหม่

2.3 จัดเป็นสื่อฝึกทักษะการพูด การแสดงความคิดเห็น หรือฝึกทักษะสัมพันธ์ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) เช่น เกี่ยวกับชื่อเพลง แนวคิด เนื้อหาสาระใจความ ความสมจริง ความ เข้าใจในเพลง คำเป็นคำตาย ครุหลุ อักษรนำ หลักภาษา การใช้ภาษา ฯลฯ ทั้งเพลงทั่วไป หรือเพลงที่แต่งประกอบบทเรียนโดยเฉพาะ

2.4 จัดเป็นสื่อฝึกหาคำคล้องจองสัมผัส เป็นตัวอย่างในการฝึกแต่งคำประพันธ์

2.5 จัดเป็นสื่อฝึกการใช้โวหารต่าง ๆ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย วิจารณ์และนำไปเป็นแบบอย่าง

2.6 จัดเป็นสื่อสัมพันธ์กับวิชาหรือกลุ่มวิชาอื่น ๆ

3. ใช้ในการสรุปทบทเรียนหรือประเมินผลการเรียน นักเรียนได้ความคิดรวบยอด คติสอนใจ ทำให้จำได้รวดเร็วและดีกว่าสรุปโดยทั่วไป ทั้งนี้ต้องเลือกเพลงที่นำมาสรุปทบทเรียน หรือประเมินผลการเรียนที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจประสบการณ์ทักษะ และเจตคติที่พึงประสงค์มากที่สุด

4. ใช้เป็นกิจกรรมสลับแทรกบทเรียน เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ คลายความตึงเครียด หรือแก้ความเบื่อหน่าย แต่ต้องจัดอย่างเหมาะสมทั้งเนื้อหาและปริมาณ การนำเพลงมาใช้อาจเปิด แผ่นเสียง แลบบันทึกลำโพง แลบบันทึกรูปภาพ (มิวสิก วิดีโอ คาราโอเกะ) วิทยุเซมิวิทยุ โทรทัศน์ ผู้สอนร้องเอง (ทั้งหมดหรือบางส่วน) ผู้สอนร้องร่วมกับผู้เรียน หรือผู้เรียนร้องเอง (ทั้งกลุ่มหรือเดี่ยว) อาจจะมีสัมพันธ์กับบทเรียนโดยตรงหรือไม่ก็ได้ ควรมีการเคาะจังหวะหรือปรบมือหรือทำท่าทาง ประกอบตามความเหมาะสม

5. ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นเด็กเล็ก หรือเด็กเริ่มเรียน นักเรียนจะสนใจ มีความสนุกสนานเกิดความคุ้นเคย มีเจตคติที่ดีต่อบทเรียน ต่อครูต่อโรงเรียน ได้รับความรู้ความเข้าใจและจดจำได้แม่นยำ แม้ในขณะที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้

Irene (1995 : 12) กล่าวถึงหลักการที่จะเลือกเพลงมาใช้กับการเรียนการสอนว่า จะต้องคำนึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ และต้องเลือกเพลงอย่างระมัดระวังให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และเพลงจะต้องเป็นที่รู้จักกันดี ผู้เรียนรู้จักทำนองและสามารถร้องได้

การเลือกเพลงมาใช้กับบทเรียนนั้น ครูผู้สอนต้องเลือกให้เหมาะสมทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ วัยและความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาสาระในบทเรียน เพื่อให้การใช้เพลงประกอบบทเรียนมีคุณค่าและประสพผลสำเร็จมากขึ้น

ขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอน

การนำเพลงมาใช้จะต้องมีขั้นตอน เพราะเพลงสามารถนำมาใช้ประกอบได้แทบทุกขั้นตอนตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญได้เสนอขั้นตอนการใช้เพลงไว้ดังนี้ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรษ์ (2536 : 373 -376) สรุปขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการใช้เพลง

1.1 เลือกเพลงจากที่มีผู้แต่งไว้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหา ตลอดจนความสนใจของนักเรียนด้วย

1.2 ถ้าเป็นเพลงที่แต่งขึ้นเองจะต้องให้มีจังหวะและทำนอง ที่น่าสนใจ โดยอาจจะใช้ทำนองที่มีอยู่แล้วเป็นหลักในการแต่ง

1.3 ครูทดลองร้องก่อน พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์ประกอบไว้ให้พร้อม เช่น เครื่องดนตรี เครื่องบันทึกเสียง หรือนักเรียนที่จะเล่นดนตรีและแสดงท่าทางประกอบ

2. ชั้นใช้เพลงประกอบการสอน

2.1 ใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียน คำเนิการสอน สรุบบทเรียน หรือบททวนบทเรียน

2.2 ครูร้องเพลง หรือเปิดเทปให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนร้องตาม

2.3 ถ้านักเรียนมีท่าทางประกอบเพลง ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดง ได้อย่างเต็มที่แต่ต้องไม่รบกวนห้องข้างเคียง

2.4 หากนักเรียนมีความสามารถด้านดนตรีครูควรให้นักเรียนออกมาแสดงความสามารถนั้น

2.5 จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์จากการร้องเพลง เช่น รวีวประกอบ อภิปราย ตอบคำถาม เขียนเรื่อง หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเป็นการสรุป

3. ชั้นประเมินผลการใช้เพลง

3.1 สังเกตจากการแสดงออกในการร้องเพลง หรือการร่วมกิจกรรมจากเพลง

3.2 ทดสอบความเข้าใจจากบทเพลง ด้วยการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม

เพลงที่ใช้ประกอบในการสอนนั้นสามารถที่จะประยุกต์ใช้ได้ ในหลายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน ซึ่งลักษณะของเพลงก็แตกต่างกันไป

วิธีการใช้เพลงประกอบการสอนในแต่ละวิชาจะแตกต่างกันออกไปแล้วแต่เทคนิค การสอนของแต่ละคนดังที่ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 260) กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนรู้ความหมาย และสนใจในเนื้อเพลงที่จะร้องเสียก่อน เช่น การอภิปรายรูปภาพ หรือแสดงให้เห็นว่าเพลงนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องอื่น ๆ อย่างไร ส่วนประกอบ สุทธสาร (2525 : 59) ได้กล่าวถึงการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนอ่านแผนภูมิเพลงบนกระดานหรือครูเขียนเพลงไว้บนกระดาน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของบทเพลงเสียก่อน และอ่านได้อย่างถูกต้อง ครูอาจให้ผู้เรียนอ่าน 2 ครั้ง ให้อ่านธรรมชาติและให้อ่านตามจังหวะเพลงที่ร้อง

2. ให้ผู้เรียนฟังเพลงเป็นตัวอย่าง โดยครูร้องให้ฟังหรือเปิดเทป 1 – 2 ครั้งและ ปรบมือ พร้อมทั้งเคาะจังหวะตามทำนองเพลง เพื่อจับจังหวะการร้องเพลงให้ได้

3. ให้ผู้เรียนร้องตามที่ละวรรคทีละตอนและตลอดทั้งเพลงบางเพลงอาจให้นักเรียน ทำท่าประกอบเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และเกิดความหมายแก่ผู้เรียน เด็กจะเข้าใจเนื้อเพลง และเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดี

4. ให้ผู้เรียนจดเนื้อเพลงไว้เพื่อช่วยทบทวนความจำ และนำไปร้องในยามว่าง

สมพล ฐปฐษา (2524 : 51 – 52) ได้เสนอขั้นตอนการใช้เพลงประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม

- 1.1 เลือกเพลงที่มีผู้แต่งไว้แล้ว ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน
- 1.2 ถ้าแต่งเองหรือดัดแปลงจากเพลงควรเรียบเรียงให้กลมกลืนกับทำนองเพลงนั้น ๆ
- 1.3 ทดลองขับร้องเพื่อความคล่องแคล่วหรือเพื่อปรับปรุงเนื้อเพลงที่แต่งขึ้นเอง
- 1.4 เตรียมอุปกรณ์ เช่น เนื้อเพลง เทปบันทึกเสียง เครื่องดนตรีเป็นต้น

2. ขั้นสอน

- 2.1 ใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียนดำเนินการสอน สรุบบทเรียนหรือทบทวนบทเรียน
- 2.2 ครูร้องเพลงนั้นให้ฟัง 1 – 2 เที่ยว หรือใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วย
- 2.3 ให้ผู้เรียนฝึกร้องตามครูทีละวรรค หรือทีละบท
- 2.4 ให้ผู้เรียนขับร้องเอง อาจเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม
- 2.5 ถ้ามีท่าทางหรือจังหวะประกอบการร้องเพลง ครูควรให้อิสระแก่เด็กได้ร่วม

กิจกรรม แต่ต้องไม่รบกวนห้องอื่น

2.6 จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่การเรียนรู้ โดยใช้เพลงเป็นสื่อ เช่น อภิปราย เล่าเรื่องตอบคำถาม แข่งขันกันตอบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อเพลง เป็นต้น

3. ขั้นประเมิน

- 3.1 การสังเกต จากความสนใจในการร้อง การแสดงออก มารยาทในการฟัง เป็นต้น
- 3.2 การทดสอบ จากการซักถาม สอบข้อเขียนเกี่ยวกับเนื้อเพลง หรือบางครั้งครูอาจใช้

เพลงทดสอบความเข้าใจของนักเรียนเลยก็ได้

กรมวิชาการ (2535 : 12) ได้กล่าวลำดับขั้นตอนการสอนโดยใช้เพลงไว้ดังนี้

1. ครูเขียนเนื้อเพลงบนกระดานดำหรือใช้แผนภูมิเพลงติดที่กระดานดำหน้าชั้นเรียน
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงตามครู
3. ครูร้องเพลงให้นักเรียนฟัง 1 เที่ยว
4. ครูให้นักเรียนร้องเพลงตามทีละวรรค
5. ครูและนักเรียนร้องเพลงพร้อมกัน พร้อมทั้งปรบมือให้ถูกจังหวะ
6. นักเรียนฝึกร้องเพลงคนคล่องและทำท่าประกอบ
7. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเพลง
8. คัดเนื้อเพลงลงสมุดและฝึกอ่าน

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 9 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ อินทรชัย, 2545 : 29) ได้เสนอบนไค 6 ชั้นของการสอนโดยใช้เพลงไว้ดังนี้

1. เลือกเพลงให้เหมาะสมกับเนื้อหาวัตถุประสงค์บทเรียนและเวลาที่ใช้สอน
2. เขียนแผนภูมิลงบนกระดานดำ หรือแผนภูมิจักรวรรคตอนตามจังหวะเพลง
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนอ่านเนื้อเพลง อ่านกลุ่มละวรรคหรือกลุ่มละตอนสลับกันครูนักเรียนร่วมกัน อภิปรายความหมายของเนื้อเพลง

4. เปิดแถบบันทึกเสียงหรือครู้อรงให้นักเรียนฟังตลอดเพลง 1 – 2 เที้ยว
5. ครู้อรงนำ นักเรียนตามทีละวรรค 2 – 3 เที้ยว
6. ร้องพร้อมกัน ฟีกเคาะจังหวะ และทำท่า่างาย ๆ ประกอบ

คั้งนั้นการสอนโดยใช้เพลงนั้นครูผู้สอนจะต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการสอนเพลง โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ ผู้เรียนอ่านศึกษาเนื้อเพลงก่อน ครู้อรงให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนร้องตาม ครูและนักเรียนร้องพร้อมกัน เพื่อสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน ควรมีท่า ประกอบด้วยครูและนักเรียนร่วมกันสรุปรูปเนื้อหาในบทเพลง เพื่อให้จดจำเนื้อหาสาระได้มาก ยิ่งขึ้น ควรให้เด็กได้คัดเพลงหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ เสริม ซึ่งสอดคล้องกับ อวยชัย ผกามาศ (2542 : 2) ได้กล่าวว้าเมื่อเลือกเพลงที่เหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์ของบทเรียน เวลาที่จะใช้สอนและวัยของนักเรียนแล้ว ครูสามารถจัดกิจกรรมในการสอนได้หลายอย่าง หรือหลายวิธีไม่จำกัดให้กระทำเพียงข้อใดข้อหนึ่ง แต่อาจกระทำได้หลายข้อ เช่น

1. ครู้อรงให้นักเรียนฟัง 1 – 2 เที้ยว เพลงสั้น ๆ ทำนอง่างาย ๆ หรือทำนองที่นักเรียนคุ้นเคยคืออยู่แล้ว นักเรียนจะร้องได้เร็ว
2. ครู้อรงนำให้นักเรียนร้องตามทีละวรรค 1 – 3 เที้ยว
3. ครู้อรงนำ หรือเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนร้องตาม หรือร้องคลอ 1 – 2 เที้ยว ข้อ 1, 2 และ 3 ร้องโดยไม่ต้องใช้แผนภูมิเนื้อเพลงหรือเนื้อเพลงในกระดาน
4. ครู้นำแผนภูมิเนื้อเพลงติดไว้ที่กระดาน หรือเขียนเนื้อเพลงลงบนกระดาน หรือทำเป็นแถบข้อความเนื้อเพลง ติดทีละแถบจนจบเพลง หรือครู้อรงทีละวรรคแล้วใช้แถบข้อความ ประกอบเป็นวรรคไป จัควรรคตอนให้เหมาะสมกับจังหวะเพลง และอาจจัดสี ขนาดตัวอักษรที่ต่างกันเป็นวรรค หรือเป็นตอนหรืออาจจะหาภาพมาประกอบเนื้อเพลงด้วยก็ดีแล้วจึงร้องตามข้อ 1-3
5. ครูสอนเนื้อเพลง ถ้าเป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็กครูอาจอ่านให้ฟังและให้นักเรียนอ่านตามหรือถ้านักเรียนยังไม่มีทักษะในการอ่านหรือเพิ่งเริ่มเรียนไม่จำเป็นต้องสอนเนื้อเพลงจาก แผนภูมิหรือในกระดานก็ได้แต่ครูสามารถอธิบายและซักถามเนื้อเพลงทีละวรรคไป และถ้าเป็นนักเรียนที่พออ่านออกเขียนได้บ้างแล้ว ครูก็ให้นักเรียนอ่านเองเป็นกลุ่ม หรือเดี่ยวสลับกันอ่านหรืออ่านตลอด

แล้วแต่ความเหมาะสม ครูซักถามความเข้าใจในเนื้อเพลงนั้น โดยการถามนำ หรือให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น หรืออภิปรายกันเองก็ได้แล้วจึงร้องตามข้อ 1 –3

การร้องเพลงแต่ละครั้งควรมีการเคาะจังหวะด้วยเครื่องมือเคาะจังหวะ หรือปรบมือเข้าจังหวะและทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงหรือคิดท่าต่างๆ ประกอบเป็นกลุ่มหรือเดี่ยว และหรือสลับกันร้องมีการเคาะจังหวะ หรือปรบมือ หรือท่าท่าทางประกอบตามความเหมาะสม

เอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาตามแนวไวยากรณ์

ภาษาทุกภาษาย่อมมีการขยายตัวตามความเจริญของมนุษย์ เมื่อสังคมกว้างขึ้น ดังนั้นในการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของภาษาดังต่อไปนี้

คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

ราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549 : ออนไลน์) ได้กำหนดหลักการทับศัพท์ภาษาอังกฤษสรุปได้ดังนี้

1. สระ ให้ถอดตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ โดยเทียบเสียงสระภาษาไทยตามตารางเทียบเสียงสระภาษาอังกฤษ
2. พยัญชนะ ให้ถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามหลักเกณฑ์ในตารางเทียบพยัญชนะภาษาอังกฤษ
3. การใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต
  - 3.1 พยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย ให้ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้ เช่น horn = ฮอร์น Windsor = วินด์เซอร์ เป็นต้น
  - 3.2 คำหรือพยางค์ที่ตัวสะกดมีพยัญชนะตามมาหลายตัว ให้ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตไว้บนพยัญชนะที่ไม่ออกเสียงตัวสุดท้ายแต่เพียงแห่งเดียว เช่น Okhotsk = โอค็อตสค์ Barents = แบเร็นตส์ เป็นต้น
  - 3.3 คำหรือพยางค์ที่มีพยัญชนะไม่ออกเสียงอยู่หน้าตัวสะกด ที่ยังมีพยัญชนะตามหลังมาอีก ให้ตัดพยัญชนะที่อยู่หน้าตัวสะกดออก และใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตไว้บนพยัญชนะตัวสุดท้าย เช่น world = เวิลด์ quartz = ควอตซ์ Johns = จอนส์ first = เฟิสต์ เป็นต้น
4. การใช้ไม้ไตคู่ ควรใช้ในกรณีต่อไปนี้
  - 4.1 เพื่อให้เห็นแตกต่างจากคำไทย เช่น log = ล็อก เป็นต้น
  - 4.2 เพื่อช่วยให้ผู้อ่านแยกพยางค์ได้ถูกต้องเช่น Okhotsk = โอค็อตสค์ เป็นต้น

5. การใช้เครื่องหมายวรรคตอนการเขียนคำทับศัพท์ ไม่ต้องใส่เครื่องหมายวรรคตอนยกลงในกรณีทีค่านันมีเสียงซ้ำกับคำไทย จนทำให้เกิดความสับสน อาจใส่เครื่องหมายวรรคตอนได้ เช่น coke = โค้ก coma = โคม่า เป็นต้น

6. พยัญชนะซ้อน (double letter) คำที่มีพยัญชนะซ้อนเป็นตัวสะกด ถ้าเป็นศัพท์ทั่วไปให้ตัดออกตัวหนึ่ง เช่น football = ฟุตบอล เป็นต้น แต่ถ้าเป็นศัพท์ทางวิชาการหรือวิสามานยนามให้เก็บไว้ทั้ง 2 ตัว โดยใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตไว้ที่ตัวท้ายเช่น cell = เซลล์ James Watt = เจมส์ วัตต์ เป็นต้น ถ้าพยัญชนะซ้อนอยู่กลางศัพท์ให้ถือว่า พยัญชนะซ้อนตัวแรกเป็นตัวสะกดของพยางค์หน้า และพยัญชนะ ซ้อนตัวหลังเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไป ฉะนั้นการใช้พยัญชนะตัวสะกดและพยัญชนะต้น จะต่างกันตามหลักเกณฑ์การเทียบพยัญชนะ เช่น pattern = แพตเทิร์น Missouri = มิสซูรี broccoli = บรอกโคลี เป็นต้น

7. คำที่ตัวสะกดของพยางค์หน้าออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ตัวต่อไปด้วยให้ถือหลักเกณฑ์ดังนี้

7.1 ถ้าสระของพยางค์หน้าเป็นเสียงสระอะ ซึ่งเมื่อทับศัพท์ต้องใช้รูปไม้หันอากาศให้ซ้อนพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์หน้าเข้าไปอีกตัวหนึ่งเพื่อเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ต่อไป เช่น couple = คัปเปิล double = ดับเบิล เป็นต้น

7.2 ถ้าสระของพยางค์หน้าเป็นสระอื่นที่ไม่ใช่สระอะ ให้ทับศัพท์ตามรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษ โดยไม่ต้องซ้อนพยัญชนะเช่น California = แคลิฟอร์เนีย, general = เจเนอรัล เป็นต้น

7.3 ถ้าเป็นคำที่เกิดจากการเติมปัจจัย เช่น -er, -ing, -ic, -y และการทับศัพท์ตามรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษดังข้อ 7.2 อาจทำให้ออกเสียงผิดไปจากภาษาเดิมมาก ให้ซ้อนพยัญชนะตัวสะกดของพยางค์ต้นอีกหนึ่ง เพื่อให้เห็นเค้าคำเดิมเช่น sweater = สเวตเตอร์ booking = บุกกิง เป็นต้น

8. คำประสมที่มีเครื่องหมายยัติภังค์ (hyphen) ให้ทับศัพท์โดยเขียนติดต่อกันไป เช่น cross-stitch = ครอสสติช เป็นต้น ยกเว้น ในกรณีที่เป็นศัพท์ทางวิชาการหรือวิสามานยนาม เช่น cobalt-60 = โคบอลต์-๖๐ McGraw-Hill = แมกกรอว์-ฮิลล์ เป็นต้น

9. คำประสมซึ่งในภาษาอังกฤษเขียนแยกกัน เมื่อทับศัพท์ให้เขียนติดกันไป ไม่ต้องแยกคำตามภาษาเดิม เช่น calcium carbonate = แคลเซียมคาร์บอเนต New Guinea = นิวินี night club = ไนท์คลับ เป็นต้น

10. คำคุณศัพท์ที่มาจากคำนามซึ่งมีปัญหาว่าจะทับศัพท์ในรูปคำนามหรือคำคุณศัพท์นั้น ให้ถือหลักเกณฑ์ดังนี้

10.1 ถ้าคำคุณศัพท์นั้นมีความหมายเหมือนคำนาม หรือหมายความว่า “เป็นของ” หรือ “เป็นเรื่องของ” คำนามนั้น ให้ทับศัพท์ในรูปคำนามเช่น hyperbolic curve = ส่วนโค้งไฮเพอร์โบลา electronic charge = ประจุอิเล็กตรอน focal length = ความยาวโฟกัส

10.2 ถ้าคำคุณศัพท์นั้น มีความหมายว่า “เกี่ยวข้องกับ” หรือ “เกี่ยวเนื่องจาก” คำนามนั้น ให้ทับศัพท์ในรูปคำนามโดยใช้คำประกอบ เเชิง แบบ อย่าง ทาง ชนิด ระบบ ฯลฯ แล้วแต่ความหมายเช่น atomic absorption = การดูดกลืนโดยอะตอม electronic power conversion = การแปลงผันกำลังเชิงอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

10.3 ในกรณีในกรณีที่การทับศัพท์ในรูปคำนามข้อ 10.1 และข้อ 10.2 ทำให้เกิดความหมายกำกวม หรือคลาดเคลื่อน ให้ทับศัพท์ในรูปคำคุณศัพท์ เช่น feudal system = ระบบฟิวคัล metric system = ระบบเมตริก hyperbolic function = ฟังก์ชันไฮเพอร์โบลิก เป็นต้น

11. คำคุณศัพท์ที่มาจากชื่อบุคคล ให้ทับศัพท์ตามชื่อของบุคคลนั้น ๆ โดยใช้คำประกอบของแบบ ระบบ ฯลฯ แล้วแต่ความหมายเช่น Euclidean geometry = เรขาคณิตระบบยูคลิด Eulerian function = ฟังก์ชันแบบอเลอร์ เป็นต้น ยกเว้นในกรณีที่คำคุณศัพท์ ที่มาจากชื่อบุคคล เป็นชื่อเฉพาะที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในแต่ละวงการ ซึ่งอาจจะสังเกตได้จากการที่ในภาษาอังกฤษไม่ได้ใช้อักษรตัวใหญ่ขึ้นต้น ให้ทับศัพท์ในรูปคำคุณศัพท์เช่น abelian group = กลุ่มอาบิเลียน เป็นต้น

12. คำคุณศัพท์เกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ให้ทับศัพท์ในรูปคำนามที่เป็นชื่อประเทศ เช่น Swedish People = คนสวีเดน Hungarian dance = ระบำฮังการี เป็นต้น

13. การวางตำแหน่งคำคุณศัพท์ในคำทับศัพท์ ให้ถือหลักเกณฑ์ดังนี้

13.1 คำคุณศัพท์ที่ประกอบคำนามที่เป็นภาษาไทย หรือเป็นคำทับศัพท์ แต่ได้ใช้ในภาษาไทยมาจนถือเป็นคำไทยแล้ว ให้วางคำคุณศัพท์ไว้หลังคำนามเช่น cosmic ray = รังสีคอสมิก gross ton = ตันกรอส เป็นต้น

13.2 ถ้าทั้งคำคุณศัพท์และคำนามเป็นคำทับศัพท์ที่ยังไม่ถือเป็นคำไทย ให้ทับศัพท์ตรงตามศัพท์เดิม เช่น Arctic Circle = อาร์กติกเซอร์เคิล adrenal cortex = อะดรีนัลคอร์เทกซ์ เป็นต้น

13.3 ถ้าต้องการเน้นว่าคำนามนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายหลายชนิด และคำคุณศัพท์ที่ ประกอบเป็นชนิดหนึ่งของคำนามนั้น อาจทับศัพท์โดยใช้คำประกอบ แบบ ชนิด ระบบ ฯลฯ มาแทรกไว้ระหว่างคำนามกับคำคุณศัพท์ เช่น normal matrix = เมทริกซ์แบบนอร์แมล thermosetting plastic = พลาสติกชนิดเทอร์มอเซตติง

14. คำย่อให้เขียนชื่อตัวอักษรนั้น ๆ ลงเป็นภาษาไทยเช่น A = เอ B = บี C = ซี เป็นต้น และให้เขียนโดยไม่ต้องใส่จุดและไม้เว้นช่องไฟ เช่น BBC = บีบีซี F.B.I = เอฟบีไอ เป็นต้น

15. คำทับศัพท์ที่ผูกขึ้นจากตัวย่อ ซึ่งอ่านออกเสียงได้เสมือนคำคำหนึ่ง มิได้ออกเสียงเรียงตัวอักษร ให้เขียนตามเสียงที่ออกและไม่ต้องใส่จุด เช่น USIS = ยูซิส UNESCO = ยูเนสโก ASEAN = อาเซียน เป็นต้น

16. ตัวย่อชื่อบุคคล ให้เขียนโดยใส่จุด และเว้นช่องไฟระหว่างชื่อกับนามสกุล เช่น D.N.Smith = ดี.เอ็น. สมิต G.H.D. Cold = จี.เอช.ดี. โคลด์ เป็นต้น

วิจิตร แสงพลสิทธิ์ (2524:59) ได้อธิบายวิธีการยืมคำต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาไทยสรุปไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การทับศัพท์ เช่น คำว่า เทคโนโลยี เทคนิค เซ็ต โน้ต เล็ก และการทับศัพท์ยังสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 การทับศัพท์ตรง เช่น ฟุตบอล เทคโนโลยี เป็นต้น

1.2 การเปลี่ยนเสียง เช่น sign เปลี่ยนเป็น เซ็น vitamin เปลี่ยนเป็น วิตามิน glue เปลี่ยนเป็น กาว เป็นต้น

1.3 การลากเข้าความ เช่น commercial เป็น คัมมาจล foot path เป็น ฟุตบาท เป็นต้น

2. การบัญญัติศัพท์หรือกำหนดศัพท์ เช่น individual บัญญัติว่า เอกัตภาพ weather บัญญัติว่า กาลอากาศ เป็นต้น

3. การแปลศัพท์หรือแปลความ เช่น star เป็นเป็น ดารา movie star แปลเป็น ดาราภาพยนตร์ table spoon แปลเป็น ช้อนโต๊ะ เป็นต้น

ภาทิพ ศรีสุทธิ (2549: ออนไลน์) กล่าวว่า การยืมคำศัพท์ภาษาอังกฤษมาใช้มี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การตัดเสียงพยัญชนะต้นคำและท้ายคำ

2. การเพิ่มเสียง มีทั้งเสียงสระและเสียงพยัญชนะ โดยเฉพาะสระระหว่างพยัญชนะควบ เช่น copy – ก๊อปปี้, meeting – มีทคั้ง เพิ่มเสียงพยัญชนะ slang – สแลง, screw – สกรู เพิ่มเสียงสระ

3. การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะทั้งต้นคำและพยัญชนะท้ายคำเช่น g = k – golf = กอล์ฟ g หรือ j = y-jam = แยม gypsy = ยิปซี, sh = ch-shirt = เซ็ต, v = w-vote = โหวต เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้ายคำ เป็นต้น

จากการทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักวิชาการดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำวิธีการทับศัพท์ดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์วิธีการทับศัพท์ของภาษาต่อไป

คำย่อ

สมพร มั่นตะสูตร (2525:89) ได้แบ่งประเภทของคำย่อ ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. คำย่อความเช่น มหา'ลัย จุฬาฯ รองฯ นายกฯ เป็นต้น

2. คำอักษรย่อ เช่น สวญ. สวป. รพช. ผบ.ทบ. เป็นต้น

การใช้คำย่ออักษรย่อและคำย่อที่จะพบได้ในสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน คำประเภนี้จะเริ่มเพิ่มพูนมากขึ้นในภาษาไทยตามกาลเวลา โดยที่คำเหล่านี้มักจะปรากฏอยู่ในภาษาธรรมชาติต่าง ๆ เช่น เอทีเอ็ม วีซีโอ ทั้งที่คำอักษรย่อในภาษาไทย รวมทั้งคำย่อและคำอักษรย่อในภาษาอังกฤษในปัจจุบันการใช้คำตัวอักษรย่อ และคำย่อในภาษาไทยได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ถ้าผู้ใช้ภาษาไม่เข้าใจความหมายของคำตัวอักษรย่อ และคำย่อแล้วย่อมก่อให้เกิดปัญหาได้

คำที่มีความหมายโดยนัย

จากพจนานุกรมออนไลน์ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2548 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของความหมายโดยนัย หมายถึงความหมายที่แฝงเร้นอยู่ในคำอีกคำหนึ่ง ใช้คำที่มีความหมายแอบแฝง บางครั้งอาจต้องตีความหมาย เป็นความหมายที่เลื่อนหรือหายไปจากความหมายเดิม เช่น ลิง ความหมายโดยตรงคือสัตว์โดยตรงชนิดหนึ่ง แต่เมื่อพูดกับเด็ก ๆ ว่าอย่ามาทำเป็นลิงนะ ลิงนั้น กลายเป็นความหมายชุกชก ไม่สุภาพ สอดคล้องกับ สมพร มั่นตะสูตร (2525 : 73) ได้นิยามความหมายของความหมายโดยนัย คือ คำที่มีความหมายแฝงเร้นอยู่ในถ้อยคำที่ต้องตีความจากถ้อยคำที่อยู่แวดล้อม คำบางคำนอกจากจะมีความหมายโดยตรงอาจจะมีมีความหมายแฝงอยู่ นับเป็นความหมายที่แปลกไปจากเดิม เช่น เมื่อพูดถึงคำว่า ไก่ ก็มีความหมายถึงสัตว์ปีกชนิดหนึ่ง แต่เมื่อพูดถึงคำว่าไก่หลง แทนที่จะหมายถึง ไก่หลงฝูง ก็กลายเป็นคำที่มีความหมายถึงผู้หญิงโสเภณี จากความหมายดังกล่าว นิตยา กาญจนะวรรณ (2548 : ออนไลน์) ได้อธิบายถึงความหมายโดยนัย และเปรียบเทียบประโยคที่มีความหมายโดยนัยและประโยคที่มีความหมายโดยตรงโดยเพิ่มเติมว่า ความหมายโดยนัย หมายถึงความหมายเพิ่มเติมหรือความหมายรองที่เจ้าของภาษาซึ่งอยู่ในสังคมเดียวกันยอมรับ ตัวอย่างความแตกต่างระหว่างประโยคที่มีความหมายโดยตรง กับความหมายโดยนัยมีดังนี้

ความหมายโดยตรง

- (1) ก. บ้านฉันเลี้ยงหมาไว้ 2 ตัว
- (2) ก. ฉันกำลังมองหาเก้าอี้ใหม่
- (3) ก. บัณฑิตใหม่เข้ารับพระราชทานปริญญา
- (4) ก. เขาเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- (5) ก. เขาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความหมายโดยนัย

- ข. บ้านนี้มีแต่คนใจหมา
- ข. เขากำลังมองหาเก้าอี้รัฐมนตรี
- ข. เขาเป็นคนระดับปริญญาชน
- ข. เขามีเลือดสีชมพู
- ข. เขาเป็นลูกแม่โคม

สรุปได้ว่า คำที่มีความหมาย โดยนัยคือคำที่มีความหมายคำที่มีความหมายไม่ตรงตามรูปศัพท์ แต่มีนัยชี้ให้เห็นว่ามีความหมายเป็นอย่างอื่น

คำสแลง

ความหมายของคำสแลง (Slang) แบ่งจากที่มา 2 แหล่ง คือคำอธิบายจากพจนานุกรม และความคิดของนักภาษาศาสตร์ ดังนี้

1. ความหมายของคำสแลงที่อธิบายจากพจนานุกรม

1.1 Webster's New Twentieth Century Dictionary (D Webster's New Twentieth Century Dictionary (Webster, Noah LLD, 1975 : 21-37) กล่าวถึงคำสแลงว่าเดิมนั้นคำสแลงเป็นภาษาหยาบคายที่ใช้โดยกลุ่มมิจจาชีพ ขอทาน หรือยิปซี เป็นต้น หรือเป็นคำเฉพาะกลุ่มชน ใช้กันไม่นาน อาจเป็นคำใหม่ เป็นคำย่อให้สั้น หรือคำเดิมแต่ใช้ในอีกสถานการณ์หนึ่ง หรือเป็นคำที่แปลกใหม่หรือน่าขบขัน

1.2 Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English (Hornby, A.S. 1974 : 806) กล่าวถึงสแลงไว้ว่าเป็นคำหรือวลี ที่ใช้ในกลุ่มเพื่อนหรือผู้คุ้นเคย แต่ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในงานเขียนหรือในโอกาสที่เป็นทางการ โดยเป็นภาษาเฉพาะกลุ่ม เช่น ทหาร นักโทษ เป็นต้น

1.3 The Shorter Oxford English Dictionary (Little, William and Fowler, H.W. & Coulson, 1974 : 1911) กล่าวถึงสแลงไว้ว่าเป็นศัพท์เฉพาะกลุ่มคนชั้นต่ำหรือไม่มีชื่อเสียงเป็นภาษาประกอบคำหยาบ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นประเภทของภาษาพูดที่อยู่ต่ำกว่ามาตรฐาน โดยมักเป็นคำสร้างใหม่ในความรู้สึกที่พิเศษ

1.4 New Modern English – Thai Dictionary Vol II (So Sethaputra 1970: 1346) กล่าวถึงสแลงว่าเป็นถ้อยคำที่ใช้กันทั่วไป แต่ไม่ถูกต้องตามหลักของภาษาและมักใช้กันชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และเป็นคำตลาด และเป็นถ้อยคำที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะชนหมู่มุ่ใดหมู่มุ่หนึ่ง เช่น คำพูดแปลก ๆ ของเด็กนักเรียน

1.5 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546: 1140) กล่าวถึงสแลงว่าหมายถึงถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มหรือชั่วระยะเวลาหนึ่งโดยไม่ใช้ภาษาที่ยอมรับว่าถูกต้องตามหลักภาษา

1.6 พจนานุกรมคำเหมือนกับคำตรงข้ามวิทย์ เทียงบูรณธรรม (2526: 770) กล่าวถึงสแลงว่าเป็นภาษาตลาด เป็นคำตลาด เป็นภาษาที่ใช้เฉพาะในหมู่มุ่คนหมู่มุ่หนึ่ง หรืออาชีพใดอาชีพหนึ่ง หรือเป็นภาษารหัสของขโมยหรือโจร

2. ความหมายของคำสแลงที่อธิบายแนวคิดของนักภาษาศาสตร์

2.1 สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา (2526:16) เรียกคำสแลงว่า คำคะนอง โดยกล่าวว่าเป็นคำประเภทหนึ่งในลักษณะของภาษาปาก โดยเป็นคำหรือวลีก็ได้ ที่ใช้พูดกันในระดับที่มีใช้ภาษาสุภาพ เป็นแบบแผนและก็มีใช้คำหยาบคาย คำต่ำ เป็นคำพิเศษที่หนุ่มสาวหรือกลุ่มวัยคะนอง

หรือคนคนองกำหนดขึ้นใช้แปลก ๆ ในกลุ่มให้สนุกขบขัน นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่า ระดับของคำจะเปลี่ยนไปตามยุคสมัยโดยในสมัยหนึ่งคำบางคำจะเป็นคำในภาษาระดับหนึ่ง แต่เมื่อเวลาผ่านไปก็อาจจะกลายเป็นคำในภาษาอีกระดับหนึ่ง

2.2 สุคาพร ลักษณินาวิน (2529:40) กล่าวว่า คำสแลงเป็นการใช้ภาษาในบทบาทหนึ่งเพื่อแยกกลุ่มทางสังคม หรือเกิดขึ้นส่วนหนึ่งจากความรู้สึกเบื่อในการใช้คำซ้ำแล้วซ้ำอีก และความต้องการที่จะแสดงออกให้กระฉ่างและมีชีวิตชีวา อันก่อให้เกิดภาพพจน์และรสชาติแปลก ๆ คำสแลงยังเป็นสมบัติของกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด เพื่อแสดงความเป็นสมาชิกภายในกลุ่ม ให้แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ และมีระยะเวลาในการใช้สแลงไม่นาน

2.3 นันทริกา คุ่มไฟโรจน์ (อ้างใน ปริศรา ตันตินาคม 2548 : 9) กล่าวว่า คำสแลงเป็นการใช้คำที่สื่อให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ให้ได้เกิดภาพพจน์ เป็นภาษาพูดและเป็นคำที่ไม่ตาย

2.4 เปรมวดี มัลลินส์ (2527:39) กล่าวว่า สแลงเป็นรูปแบบในการใช้ภาษาแบบหนึ่ง โดยมีลักษณะเด่นคือความจงใจที่จะทำให้เกิดโหวหาร เช่น ความไม่สนิทหู ความไม่เคารพนับถือ หรือการพูดให้เกินความจริง ให้มีความหมายที่ให้ความรู้สึกแบบไม่เป็นทางการอย่างรุนแรง และเพื่อแสดงอารมณ์ขัน การประชดประชัน ความสนิทสนม

2.5 แฉ่งน้อย บุญยเนตร (2529:4) กล่าวว่า สแลงเป็นคำหรือกลุ่มคำที่เกิดใหม่ คำที่เปลี่ยนแปลงไปจากภาษาปกติ และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศบางคำ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำแปลกใหม่ให้อารมณ์ความรู้สึกแต่ไม่ยอมรับในภาษาทางการ

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าคำอธิบาย หรือนิยามทั้งพจนานุกรม และแนวความคิดของนักภาษาศาสตร์มีความสอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกัน อาจสรุปเป็นนิยาม หรือคุณสมบัติของคำสแลงได้ดังนี้

1. เป็นภาษาที่จัดอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน (Sub standard) และไม่เป็นที่ยอมรับในการใช้อย่างเป็นทางการ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะตีความว่า เป็นภาษาที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมหรือปรากฏในพจนานุกรม แต่ระบุว่าเป็นภาษาปาก
2. เป็นคำที่ให้ความหมายเชิงอารมณ์ (affective meaning) ที่ช่วยบอกความมีชีวิตชีวา ตลกขบขันหรือให้ภาพพจน์ใหม่ ทำให้มีพลังภาษาขึ้น
3. เป็นคำที่มีระยะเวลาในการใช้ไม่นาน มักจะเลิกใช้ไปเพราะหมดความนิยม หรือมีการยอมรับจนเป็นมาตรฐานเป็นภาษาที่ใช้เฉพาะกลุ่ม และกลุ่มนี้อาจจะเป็นกลุ่มเล็กหรือใหญ่ก็ได้ และเป็นกลุ่มที่สมาชิกของกลุ่มมีความใกล้ชิดกัน

การใช้คำที่สะกดไม่ถูกต้อง

ความสำคัญของการสะกดคำนั้น ผอบ โปษะกฤษณะ (2526 : 61) กล่าวว่า ในการเขียนสะกดคำต้องระมัดระวังมากที่สุด เพราะนอกจากจะทำให้สื่อความหมายเข้าใจกันไม่ได้ ยังแสดงระดับความรู้ของผู้เขียนว่ามีความสามารถเพียงใดและการเขียนผิดพลาดทำให้หลักภาษาที่ดีเสียไปด้วย นอกจากนี้ นงเยาว์ บวงสรวง (2535:31) ได้ให้แนวคิดว่าการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ผู้เขียนจะต้องจำหลักเกณฑ์ทางหลักภาษาในการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง จะต้องรู้ความหมายของคำนั้นด้วย ประการสำคัญต้องฝึกฝนการเขียนสะกดคำอยู่เสมอ ดังนั้นความสำคัญของการเขียนสะกดคำอยู่ที่การสื่อสารเป็นสำคัญเพราะหากสะกดผิดการสื่อความระหว่างผู้ส่งและผู้รับสารอาจคลาดเคลื่อนสาเหตุของการสะกดไม่ถูกต้องในการเขียนส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความเอาใจใส่ในกฎเกณฑ์ทางภาษา เช่น เรื่องการสะกดการันต์ การใช้อักษรย่อ การใช้เครื่องหมายต่าง ๆ และการเว้นวรรค

ประเทือง คล้ายสุบรรณ (2529:30-33) กล่าวถึงสาเหตุของการสะกดคำผิดสรุปได้ ดังนี้

1. เขียนผิดเพราะออกเสียงผิด
2. เขียนผิดเพราะเห็นตัวอย่างและรูปคำผิด
3. เขียนผิดเพราะใช้แนวเทียบผิด
4. เขียนผิดเพราะไม่ทราบความหมายของคำ
5. เขียนผิดเพราะไม่รู้หลักเกณฑ์ทางภาษา

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2538 : 75) กล่าวถึงสาเหตุของการสะกดคำผิดสรุปได้ดังนี้

1. เขียนผิดเพราะใช้แนวเทียบผิด เช่น สังกัด เขียนเป็น สังเกต เพราะเทียบกับสาเหตุ
2. ใช้วรรณยุกต์ผิด เพราะไม่เข้าใจหลักการผันวรรณยุกต์ของอักษรสูง อักษรต่ำ เช่น

โน้ต มักเขียนเป็น โน๊ต

3. การเขียนอักษรไม่ถูกต้อง
4. สับสนเรื่องการใส่ ร ล และตัวควบกล้ำ
5. วางรูปสระหรือวรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง เช่น อ่อนช้อย (อ่อนช้อย)
6. ใช้ตัวการันต์ผิด เช่น อานิสงฆ์ (อานิสงส์)
7. เขียนตัวขึ้นเองเพราะเลินเล่อ เช่น ฝรั่งเศส (ฝรั่งเศส)

สรุปได้ว่าสาเหตุของการสะกดผิด เกิดจากความไม่แม่นยำในหลักภาษา ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ขาดความเข้าใจในเรื่องหลักการสะกดคำ การจดจำคำที่เขียนผิดไปเขียนตาม

ตำนาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1187) ได้ให้ความหมายของคำว่าตำนาน ดังนี้ “ตำนาน น. ถ้อยคำที่เรียบเรียง โวหาร บางทีก็ใช้ว่าสำโวหาร คดี เช่น ปิดตำนาน ถ้อยคำ หรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านาน มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ ราไม่ดีโทษปีโทษกลอง ถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษ เฉพาะ ภาษาหนึ่ง ๆ เช่นตำนานฝรั่ง ตำนานบาลี ชั้นเชิงหรือท่วงทำนองในการแต่งหนังสือหรือพูดเล่น ตำนานเจ้าพระยาคลัง (หน) ตำนานไม้เมืองเดิม ลักษณะนามใช้เรียกข้อความหรือบทประพันธ์ ราชหนึ่ง ๆ เช่น อิเหนามีหลายตำนาน บทความ 2 ตำนาน”

กาญจนา นาคพันธ์ (อ้างใน เอกฉัต จารุเมธิชน, 2537 : 112) ได้อธิบายความหมายของ ตำนานว่า “คำพูดของมนุษย์ไม่ว่าชาติใดภาษาใด แยกออกกว้าง ๆ ได้ 2 อย่าง อย่างหนึ่งคือพูด ตรงไปตรงมาตามภาษาธรรมดา พูดออกมาก็เข้าใจได้ทันที อย่างที่สอง คือ พูดเป็นชั้นเชิงไม่ ตรงไปตรงมาแต่ให้ความหมายในคำพูดนั้น ๆ คนฟังอาจเข้าใจได้ทันที ถ้าคำพูดนั้นแพร่หลาย ทั่วไปอยู่แล้วแต่ถ้าไม่แพร่หลายคนฟังก็ไม่อาจเข้าใจได้ทันที ต้องคิดจึงจะเข้าใจ หรือบางทีคิดเป็น อย่างอื่นได้ หรือ ไม่ก็ไม่เข้าใจเอาเลยก็ได้ คำพูดเป็นชั้นเชิงเหล่านี้เราเรียกกันว่า ตำนาน”

จากข้อความข้างต้นตำนานจึงหมายถึงถ้อยคำที่มีคารมคมคายซึ่งมีความหมายไม่ตรง ถ้อยคำนัก แต่เป็นที่เข้าใจกันโดยแพร่หลาย ก็นใจผู้ฟัง และเป็นถ้อยคำที่กะทัดรัดมักเป็นถ้อยคำ เจริญเปรียบเทียบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จินตนา บางโรย (2542) ได้ศึกษาการสร้างคำในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างคำใน ภาษาไทยที่พบจากหนังสือพิมพ์รายวันมี 5 วิธี ได้แก่ การนำคำในความหมายใหม่ การประสมคำ การซ้อนคำ การรวมคำ และการยืมคำจากภาษาต่างประเทศ ส่วนหน้าที่ของคำที่พบมี 7 หน้าที่ ได้แก่ ทำหน้าที่เป็นประธาน ขยายประธาน กริยา กรรม ขยายกรรมและคำเรียกรื่อง ส่วนแนวทางการสอนภาษาไทย ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสอนเรื่องการเพิ่มคำขึ้น โดยใช้ผลการวิจัยมาเป็นเนื้อหา และใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการเรียนการสอนผลการวิจัยพบว่านักเรียนสามารถทำตามจุดประสงค์ การเรียนรู้และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ และเนื้อหาในแผนการสอนสามารถนำไปใช้เสริมกับ เนื้อหาในหนังสือเรียนได้

รัชตพล ชัยเกียรติธรรม (2543) ได้วิเคราะห์การใช้คำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีผลต่อการเขียนคำศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาปรากฏว่าวิธีการใช้คำศัพท์ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมี 11 วิธี ได้แก่การทับศัพท์ ความหมายกลายไป การทับศัพท์ความหมายคงเดิม การทับศัพท์ความหมายเทคนิคเฉพาะด้าน การตัดคำ การซ้อนคำ การทับศัพท์ผสมพร้อมกับภาษาอื่น การย่อคำ การทับศัพท์เสียงเปลี่ยนไป การซ้ำคำ และการเติมคำข้างหลัง คำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยไม่มีผลต่อการเขียนคำศัพท์ของนักเรียนด้านการสะกดคำศัพท์ที่ถูกต้อง แต่มีผลต่อการเขียนคำทับศัพท์ของนักเรียนในการแปลความหมายของคำทับศัพท์เป็นภาษาไทย

ศิริพร จันทร์สว่าง (2543) ได้วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือการ์ตูนเพื่อสร้างแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือการ์ตูนด้านการใช้คำและสำนวนเป็นไปตามเกณฑ์ที่วางไว้คือ ลักษณะการใช้ภาษาของหนังสือการ์ตูนในด้านการใช้คำ มีการใช้คำสแลง คำเพิ่มพยางค์และตัดพยางค์ คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ คำที่มีความหมายโดยนัย คำเกินจริง คำที่มีเสียงชักนำให้เกิดความรู้สึก คำย่อด้านการใช้สำนวน มีการใช้สำนวนที่สร้างขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนจากสำนวนเดิมและสำนวนจากหนังสือหรือภาพยนตร์จีนกำลังภายใน และยังพบว่า มีลักษณะการใช้คำโดยการเปลี่ยนแปลงเสียงและใช้คำเปรียบเทียบปรากฏอยู่ในหนังสือการ์ตูนด้วย ผู้วิจัยได้จัดทำแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา เรื่อง การใช้คำและสำนวน โดยการวิจัยเลือกเนื้อหาและใช้ภาพจากหนังสือการ์ตูนเป็นสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถทำตามจุดประสงค์การเรียนรู้และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ และเนื้อหาในแผนการสอนสามารถนำไปใช้เสริมกับเนื้อหาในหนังสือเรียนได้

ปิยาภรณ์ ดวงดี (2544) การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลักษณะการใช้คำในภาษาวัยรุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะคำของภาษาวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้คำที่จัดอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและไม่ใช้ในภาษามาตรฐาน ลักษณะคำผู้วิจัยพบว่า คำในภาษาวัยรุ่นเป็นคำที่ปรากฏในพจนานุกรม 30 คำ และคำที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรม 27 คำ การจำแนกประเภทของคำในภาษาวัยรุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่า คำในภาษาวัยรุ่นที่พบมากที่สุดคือ คำที่ทำหน้าที่เป็นคำหลักมี จำนวน 44 คำ อันดับที่สองรองลงมาคือ คำที่ทำหน้าที่เป็นคำขยายมีจำนวน 12 คำ อันดับที่สามารถรองลงมาคือ คำที่ทำหน้าที่เป็นคำเรียกร้อง มีจำนวน 2 คำ คำที่ทำหน้าที่เป็นคำเสริมมีจำนวน 1 คำ และคำที่ทำหน้าที่เป็นคำบอกเวลามีจำนวน 1 คำ ตามลำดับ การวิเคราะห์วิธีการสร้างคำใหม่ในภาษาวัยรุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยผู้วิจัยพบวิธีการสร้างคำใหม่จำนวน 16 ประเภท การวิเคราะห์ความหมายของคำในภาษาวัยรุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่า คำในภาษาวัยรุ่น

ที่มีความหมายซ้ำๆ มีจำนวน 19 คำ นอกจากนั้นคำในภาษาวัยรุ่นที่มีความหมายคงที่มีจำนวน 14 คำ พบคำในภาษาวัยรุ่นที่มีความหมายกว้างออกมีจำนวน 9 คำ พบคำในภาษาวัยรุ่นที่มีความหมายใหม่จำนวน 8 คำ และพบคำในภาษาวัยรุ่นที่มีความหมายแคบเข้ามีจำนวน 7 คำ

ดวงเดือน จิตอารีย์ (2546) ได้ศึกษาการใช้เพลงเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ ของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า เพลงที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อเพลงเน้นคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ จำนวน 15 เพลง ใช้ในการสอนได้ดี นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้เพลงเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการเลือกและใช้บทเพลงประกอบการสอน ครูทุกคนมีการเตรียมตัวในการสอน และสิ่งที่ครูกำหนดถึงเป็นอันดับแรกในการใช้บทเพลงประกอบการสอน คือ คำร้อง ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในส่วนครูที่ใช้บทเพลงประกอบการสอนควรมีความรู้ทางด้านดนตรีหรือไม่ นั่น ครูมีความเห็นที่แตกต่างกัน

ด้านความต้องการ และข้อเสนอแนะ ครูส่วนใหญ่ต้องการให้ครูผู้สอนได้มีการแต่งเพลงประกอบการสอนและมีการเผยแพร่บทเพลงประกอบการสอนให้มากยิ่งขึ้น ครูต้องการให้ผู้บริหารได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ และบทเพลงประกอบการสอนควรจะเป็นเพลงง่ายๆ ทำนองคุ้นหู สนุกสนาน เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ด้านบทเพลงที่ใช้ประกอบวิชาภาษาไทยนั้น ครูส่วนใหญ่จะใช้บทเพลงประกอบการสอนในสาระที่ 4 คือ หลักการใช้ภาษามากที่สุด

ด้านปัญหาอุปสรรคของครูเกี่ยวกับการใช้บทเพลงประกอบการสอนที่พบ คือ ครูทราบเนื้อร้องแต่ไม่ทราบทำนองของเพลง ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหา ครูส่วนใหญ่เห็นควรให้มีการรวมกลุ่มในระหว่างเพื่อนครูเพื่อช่วยเหลือในเรื่องของบทเพลงประกอบการสอน และควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำบทเพลงมาประกอบการสอน

ด้านลำดับขั้นตอนในการใช้บทเพลงประกอบการสอน ครูส่วนใหญ่จะสอนโดยให้นักเรียนอ่านบทเพลงก่อน จากนั้นครูจะอธิบายความหมายของเพลง ด้านเวลาที่เหมาะสมในการใช้บทเพลงประกอบการสอน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที ครูส่วนใหญ่นำบทเพลงประกอบการสอนไปใช้ในชั้นตอน นำเข้าสู่บทเรียนมากที่สุด นอกจากนั้นยังครูทั้งหมดมีความเห็นว่า เมื่อใช้บทเพลงประกอบการสอนแล้ว ผู้สรุปเนื้อหาในบทเพลงคือ ครูและนักเรียนสรุปพร้อมกันและผู้ที่ครูขอความช่วยเหลือมากที่สุด เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้บทเพลงประกอบ

การสอนคือ เพื่อนครู ครูส่วนใหญ่ใช้บทเพลง ที่มีผู้แต่งอยู่แล้วมาใช้ในการเรียนการสอน แต่บางครั้งก็มีการดัดแปลง คำร้องให้ง่ายขึ้นและใช้ทำนองเพลงที่นิยมในปัจจุบัน

ณัฐฎิการ์ แสงคำ (2548) ได้ศึกษาสำนวนที่ใช้ในวงการกีฬามวยจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารมวยในแง่ของลักษณะส่วนประกอบของโครงสร้าง และความหมาย ผลการวิจัยพบว่า สำนวนที่ใช้ในวงการมวยมีลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะที่แตกต่าง ไปจากภาษาปกติ เช่น การใช้คำสแลง การใช้คำสมญานาม การใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศ การใช้ศัพท์เทคนิค เป็นต้น ทางด้านลักษณะส่วนประกอบเป็นคำเดี่ยว หรือ วลี หรือประโยคก็ได้ ส่วนผลการวิเคราะห์ความหมายพบว่า มีความเกี่ยวข้องกับความหมายเดิมหรือความหมายรวมคำเดิมของสำนวนนั้น แบ่งได้ 3 แบบ ก็เป็นความหมายเปรียบเทียบ เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง และเป็นความหมายที่ได้จากเรื่องราววลีลักษณะตัวละคร วิธีการ จากประเพณี วรรณคดี การละเล่นอื่น ๆ

กฤษฎกร วิชัยสืบ (2549) ได้ศึกษาการใช้บทเพลงประกอบการสอนของครูภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บทเพลงประกอบการสอน ครูทุกคนเคยใช้บทเพลงประกอบการสอน และคิดว่าบทเพลงใช้ในการประกอบการสอนได้ดี ครูมีความเห็นตรงกันว่าบทเพลงมีส่วนช่วยให้นักเรียนสนุกสนาน ช่วยให้จดจำบทเรียนได้ช่วยประหยัดเวลาในการสอน และนักเรียนสนใจบทเรียนที่ครูใช้บทเพลงประกอบการสอนมากกว่าบทเรียนที่ไม่มีบทเพลงประกอบการสอน

เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์ (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษา เอสเอ็มเอส เพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยรวบรวมข้อความเอสเอ็มเอสจากเอกสารแผ่นพับแจกฟรีสำหรับให้บริการเสริมแก่โทรศัพท์มือถือตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2548 – เดือนมกราคม 2549 จำนวน 420 ข้อความ ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลตามทฤษฎีหลักภาษา ไวยากรณ์ มีการใช้ลักษณะของคำสำนวนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่ การใช้คำสแลง คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ คำย่อ คำที่มีความหมายโดยนัย การสะกดคำไม่ถูกต้อง การสร้างคำโดยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ และการใช้สำนวนที่สร้างขึ้นใหม่ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทฤษฎีวัจนกรรม พบว่า ภาษาเอสเอ็มเอส มีลักษณะการใช้ การถามการบอกเล่า การแสดงความคิดเห็น การแนะนำตักเตือน การแสดงความห่วงใย การแสดงความคิดเห็น การขอบุญ การขอโทษ การหยอกล้อ การประชดประชัน การคำ และการตัดพ้อต่อว่า

เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เพลงประกอบการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอนเห็นด้วยในระดับมาก ในด้านบรรยากาศนักเรียนเห็นด้วยมากกว่าครูสอนด้วยเพลงอย่างเป็นกันเองและ

สนุกสนาน ในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนเห็นด้วยมากกว่ากิจกรรม
การอ่านจับใจความทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ได้

งานวิจัยข้างต้นที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การวิเคราะห์และการศึกษาลักษณะของการใช้
ภาษาในบทเพลงไทยยอดนิยม ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษา ลักษณะการใช้ภาษา
ปัญหาที่ควรแก้ไขในการใช้ภาษา และการนำผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์มาใช้ในการจัด
การเรียนการสอนต่อไป